

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל

הסכם בין אי.סי.טל בע"מ לבין אי.אס.איי מערכות מומחה תעשיות בע"מ

1. פתח דבר

ביום 30 ביולי 2000 הוגשה בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, להסכם בין אי.סי.טל בע"מ (להלן: "אי.סי.טל") לבין אי.אס.איי מערכות מומחה תעשיות בע"מ (להלן: "אי.אס.איי"), בדבר הענקת רישיון שימוש לאי.סי.טל בתוכנה שפיתחה אי.אס.איי, ואיסור על אי.אס.איי להעניק רישיונות שימוש בתוכנה למתחריה של אי.סי.טל.

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיוזגים, שוכנעתי כי הכבילות אינן מגבילות את התחרות בחלק ניכר של השוק המושפע מן ההסדר וכי הן אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק כאמור, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלו ראוי ההסדר לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "חוק ההגבלים העסקיים"), בשל הנימוקים שיפורטו להלן.

2. ההסכם

אי.סי.טל היא חברה ציבורית שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך ונשלטת על-ידי חברת אי.סי.איי טלקום בע"מ. החברה עוסקת בפיתוח מערכות לניטור איכות רשתות תקשורת ומערכות למניעת הונאות ברשתות תקשורת. עיקר לקוחותיה של החברה הן חברות המספקות שירותי תקשורת, ובעיקר שירותי תקשורת בין-לאומית ותקשורת סלולארית. קשה לאמוד את חלקה של החברה במשק הישראלי, אולם בשוק העולמי – הרלוונטי לענייננו – נאמד נתח השוק שלה בכ-3%-7%.

אי.אס.איי היא חברה פרטית הנמצאת בבעלותה של חברת פורמולה סיסטמס (1985) בע"מ. החברה עוסקת בפיתוח ושיווק של תוכנה המשמשת כמערכת מומחה לקבלת החלטות מבוססות ידע במגוון נושאים ותחומים (להלן: "תוכנת מומחה").¹ החברה עוסקת גם בפיתוח ובשיווק של תוכנה לביצוע שיבוץ אופטימאלי של כוח אדם למשימות. חישוב נתח השוק של החברה בשוק

---

¹ תוכנת מומחה היא תוכנה לקבלת החלטות מבוססות ידע. התוכנה משתמשת בידע – נהלים, נסיון מצטבר, מומחיות עובדים ואינטואיציה – כאוסף חוקים ממוחשבים, ומפעילה אותם ביחס לנתוני הארגון, לצורך קבלת החלטות במגוון תחומים.

תוכנות המומחה בעייתי, בין היתר נוכח מספר הפיתוחים של חברות, לשימושן, בתחום זה. מבין התוכנות הנמכרות מחברות שעיסוקן בדבר, מהווה אי.אס.איי את רוב מניינו ובניינו של השוק המקומי.

במסגרת ההסכם מעניקה אי.אס.איי לאי.סי.טל רישיון להשתמש בתוכנת מומחה מסוג Logist – תוכנת מומחה אשר מאפשרת להקים יישומים ומוצרי תוכנה שונים ומגוונים, תוך התאמה לצרכיו הייחודיים של כל לקוח ולקוח. אי.סי.טל מצדה מתעתדת לשלב את התוכנה במסגרת שירותי התוכנה שהיא מספקת ללקוחותיה. מדובר בשילוב שהוא פרי רעיון ייחודי של אי.סי.טל. כמו כן מעניקה אי.אס.איי לאי.סי.טל אישור להעניק ללקוחותיה הרשאות שימוש בתוכנת Logist, כל עוד השימוש קשור לפתרונות התוכנה שמספקת אי.סי.טל ללקוח.

עוד מתחייבת במסגרת ההסכם אי.אס.איי שלא להעניק רישיונות שימוש בתוכנת Logist למתחריה של אי.סי.טל בשוק המערכות למניעת הונאות ברשתות תקשורת – בשוק המוצר העתידי. התחייבות זו מסויגת כך, שאי.אס.איי רשאית להעניק רישיונות למתחריה של אי.סי.טל. כאשר המתחריה הוא חברה הפועלת בישראל, והמוצר בו משולבת התוכנה מיועד לצרכן ישראלי.

בתמורה לכל אלה מתחייבת אי.סי.טל להעביר לאי.אס.איי תמלוגים בגין ההרשאה להשתמש בתוכנה ובגין כל הרשאת שימוש שהיא תעניק ללקוח שלה. גובה התמלוגים נגזר מסוג השימוש וממספר המשתמשים.

משך ההסכם חמש שנים, ואולם ההתחייבות לבלעדיות היא לשנתיים בלבד, כאשר אם תעלה מכירת רישיונות השימוש בתוכנה על סכום של \$500,000 תוארך ההתחייבות בשנה נוספת ותעמוד על שלוש שנים בסך הכול.

3. השפעת ההסכם על התחרות

ההסכם נשוא הבקשה אנכי במהותו, ובמסגרתו מעניקה אי.אס.איי בלעדיות (מסויגת) בתוכנה שלה לאי.סי.טל, שמתעתדת לשלב את התוכנה במוצר שהיא מספקת. הסכמים מסוג זה מעוררים חששות תחרותיים משני סוגים: החשש הראשון הוא כי ההסכם האנכי יגרום לסגירת שווקים (market foreclosure), על-ידי דחיקת מתחרים, הקמת חסמי כניסה והגבתם של קיימים. החשש השני מקורו באפשרות כי להסכם האנכי תיתכנה השפעות אופקיות – בהיבטים מסוימים יתכן שתכליתה של ההתקשרות האנכית השגת שליטה אופקית בשווקים שונים. נוכח אלה, כאשר בא בפנינו הסדר אנכי, עלינו לבחון את אלה: (1) האם כתוצאה מההסכם עשויה להיווצר חסימה של נתח שוק משמעותי? (2) האם הכבילה האנכית עשויה לגרום לפגיעה בתחרות במישור האופקי?

לאחר שבחנתי את ההסכם ואת השווקים הרלבנטיים הגעתי לכלל מסקנה כי אין בו כדי לעורר את החששות המפורטים לעיל. ראשית, מדובר בהתקשרות היוצרת שילוב מוצרים חדש, פרי רעיון מקורי של אי.סי.טל, בין מערכות לאיתור ומניעת הונאות בתקשורת, לבין מערכות מומחה.

השילוב בין התוכנות נועד לשפר את המוצרים שמספקת אי.סי.טל, ובכך להגביר את כושר התחרות של החברה.

שנית, בשני השווקים נשוא ההסדר פועלים מתחרים רבים נוספים,² ולכן השילוב האנכי בין החברות אינו מעורר חששות ממשיים לפליטת מתחרים מן השוק או להשאת חסמי הכניסה בכל אחד מן השווקים: מבחינת מתחרותיה של אי.אס.איי הרי שוק מערכות לאיתור ומניעת הונאות הוא שוק עתידי, אשר יהווה רק את אחד מן השווקים בהם הן יפעלו. יתירה מכך בתחום מערכות לאיתור ומניעת הונאות בתקשורת קיימים לאי.סי.טל מתחרים רבים, להם יכולות מתחרותיה של אי.אס.איי לספק את התוכנה. מן הצד השני, יכולות מתחרותיה של אי.סי.טל לרכוש תוכנה דומה ממתחרותיה של אי.אס.איי, וכן יכולות הן לרכוש תוכנה מאי.אס.איי עצמה אם הן נופלות בגדר החרג לבלעדיות. נוכח אלה, גם אם השילוב היה הופך להכרח שאין בלתו על מנת לפעול בשוק המערכות למניעת הונאות בתקשורת, קיימות די חלופות לכל חברה בשני השווקים.

מאותם נימוקים ומאפיינים עליהם עמדתי לעיל, עולה כי אין בהסכם כדי ליצור השפעות אופקיות על מי מהשווקים הנדונים. בשל כל אלה נראה כי פגיעתו של ההסכם בתחרות, אם בכלל קיימת, היא קטנה ולא משמעותית.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש.

תוקפו של פטור זה חמש שנים מיום מהיום.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

ד"ר דוד תדמור

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, ט' כסלו תשס"א

6 בדצמבר 2000

² המתחרים בשוק מערכות המומחה: בעולם פועלות מספר חברות בתחום מערכות המומחה, וביניהן Aion, Inference Corp., ו-Gensym האמריקאיות ו-ILOG הצרפתית. מבין אלה מקיימת רק ILOG פעילות בשוק הישראלי. המתחרים בשוק המערכות למניעת הונאות בתקשורת: קיימות חברות רבות הפעילות בתחום זה, וביניהן Compaq האמריקאית, Nortel הקנדית, Ericsson השבדית, Alcatel הצרפתית וכן TTI, NCC (Elron Software) ואmdocs הישראליות.